

Pattyn Packing Lines

De naam 'Pattyn Packing Lines' doet misschien niet direct een belletje rinkelen bij de consument. Dit technologiebedrijf uit Brugge is minstens vooral bekend bij industriële toeleveranciers. Als ontwerper en fabrikant van verpakkingsmachines verkoopt Pattyn Packing Lines wereldwijd aan de grootste producenten uit de meest uiteenlopende sectoren. Het bedrijf bewerkt een nichemarkt en is met haar activiteiten uniek ter wereld. Zaakvoerder Paul Pattyn blijft er heel bescheiden bij, en vertelt enthousiast over de (r)evolutie die Pattyn Packing Lines meemaakt.

Pattyn Packing Lines baseert haar technologie op het zogenaamde case lining system. Wat moeten we daaronder verstaan?

Dit mag gerust letterlijk vertaald worden: *case lining* duidt op het bekleden van een kartonnen doos met een plastic zak. Pattyn Packing Lines ontwerpt en maakt machines voor het verpakken van producten in zo'n "zak-in-een-doos".

PLASTIC ZAKKEN IN DE VORM VAN EEN DOOS

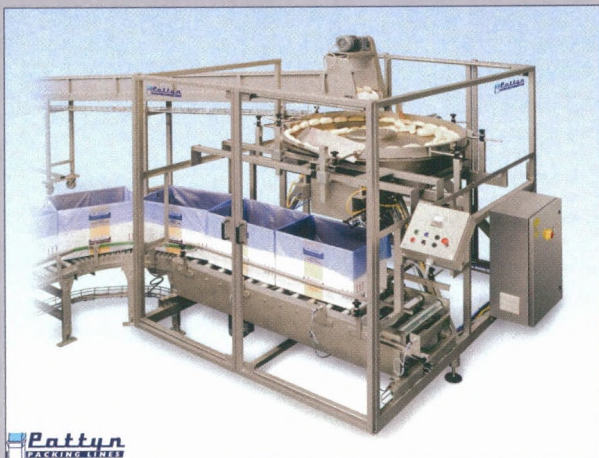
De inhoud zelf kan sterk variëren, maar is altijd bestemd voor verder industrieel gebruik. Pattyn doet dus niet aan kleinverpakking voor de eindconsument.

Wat is precies een verpakkingslijn?

We staan er niet bij stil, maar het verpakken is een essentieel onderdeel van elk productieproces. Vooraleer pakweg frituurvet, verfpoeder of tabak verwerkt worden tot een eindproduct moet het verpakt worden om te kunnen stockeren of transporteren. Pattyn Packing Lines ontwerpt en maakt de machines om dit te doen.

Zo'n verpakkingslijn bestaat uit een reeks individuele verpakkingsmachines: een doosopzetter, een zakkenmaak- en -insteekmachine, een vuller met tel- of weegfunctie en een machine om de zak en de doos te sluiten. Samen vormen zij een geautomatiseerde lijn. (zie foto)

Standaard biedt Pattyn Packing Lines vijf verpakkingslijnen aan die afgestemd zijn op het soort product dat moet verpakt worden:

1. **Halfvloeibare producten**, zoals margarine, frituurvet, fondantsuiker, cacao boter, ...
2. **Poeders en granulaten**, onder meer voor de chemische of farmaceutische industrie: bijvoorbeeld gist en enzymen, maar ook gedroogde voedingswaren in poedervorm zoals aardappelvlokken en koffie, enz.
3. **Stukgoed**: dit kan variëren van diepvriesgroenten, over snacks tot schroefdekseltjes;
4. **Vorgebakken brooddeeg** vormt een aparte sector in het stukgoed; concreet gaat het om tel- en rangeermachines voor kleine broodsoorten zoals baguettes en ciabatta's;
5. **Producten met een groot formaat of volume**, zoals gesneden tabak.

Deze standaardlijnen vormen de basis voor verdere ontwikkeling van de machines, afgestemd op de specifieke behoeften van de klant.

Het cliënteel van Pattyn Packing Lines is verspreid over heel de wereld. Hoe bereikt u deze klanten?

Onze **eigen verkopers** nemen de Benelux voor hun rekening. Voor de Franse markt hebben we een verkoper in dienst die in Frankrijk woont en werkt. De andere Europese landen en verre bestemmingen worden bewerkt via **twalf agenten** die de contacten met de klanten ter plaatse onderhouden en aan prospectie doen. Echter, hoe meer wij diversifiëren binnen onze niche-markt, hoe moeilijker het wordt om agenten te vinden die even snel mee evolueren. In de toekomst zal een vestiging ter plaatse wellicht onontbeerlijk zijn.

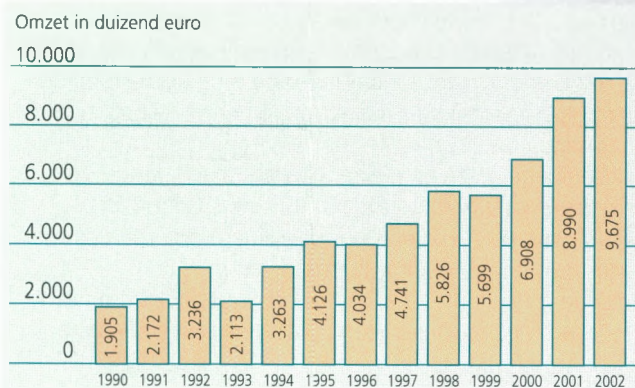
■ Het beeldmerk van Pattyn Packing Lines is een kartonnen doos die gevoerd is met een plastic zak. De brievenbus aan de ingang van het bedrijf is een originele verwijzing naar de kernactiviteit van Pattyn: het zogenaamde case lining system. Ondertussen ontwikkelde Pattyn een revolutionair verpakkings-systeem waarbij de doos overbodig wordt.

Daarnaast zijn **vakbeurzen** voor ons de belangrijkste ontmoetingsplaats met agenten en potentiële klanten. Een belangrijke beurs voor voedingsmachines en -processen is bijvoorbeeld *Anuga Food Tec* die in april plaatsvond in Keulen. Door de sars-epidemie waren echter veel Aziaten niet komen opdagen. Uiteraard is dat een gemiste kans.

Speelt de website een belangrijke rol in uw communicatie naar klanten?

We ondervinden dat de site veel bezocht wordt, maar we vermoeden niet dat die al tot een effectieve verkoop geleid heeft. De website heeft vooral een informatieve functie voor potentiële klanten.

Figuur 1
Evolutie omzet Pattyn Packing Lines

bron: Pattyn bvba

Pattyn Packing Lines is een familiebedrijf dat in 1952 opgericht werd door Jean Pattyn. De nadruk lag toen vooral op industriële weegtechnieken, voornamelijk bedoeld voor retailers in snoepgoed. Zoon Paul stapte in 1976 in de zaak en werd zaakvoerder in 1983. Aanvankelijk werkten ze met drie mensen. In die periode werd de eerste bag-in-box machine ontwikkeld. In 2002 realiseerde Pattyn Packing Lines met 50 vaste werknemers een omzet van 9,7 miljoen euro. Daarmee wordt een aanhoudende groei van gemiddeld 20% per jaar gerealiseerd. In 2003 werden reeds een aantal belangrijke contracten afgesloten, waardoor de stijgende trend van de omzet wellicht zal doorzetten. Met de lancering van haar nieuwe product Cartonless verwacht Pattyn in de komende drie jaar zowaar een verdubbeling van de omzet.

Pattyn bouwt machines voor het verpakken van de meest uiteenlopende producten. Halen jullie al die producten daadwerkelijk in huis om de machines te kunnen testen?

Testen is moeilijk, soms zelfs onmogelijk. Zo komt hier wel eens een pallet diepvriesdeeg binnen, maar eens ontdooid kunnen we het niet meer gebruiken. Wat poeders betreft, die bestaan in zoveel variëteiten dat dit ook al niet gemakkelijk te testen is en onderkoelde margarine, bijvoorbeeld, is helemaal onmogelijk. De recente verpakkinglijn voor een tabaksfabrikant in Vietnam, bijvoorbeeld, konden we hier alleen op kleine schaal testen.

De machine kan in één uur maar liefst vijf ton tabak verwerken; zo'n volume konden we echt niet in huis halen...! In de mate van het mogelijke lossen we dit op door prototypes op te zetten bij klanten dicht bij huis waar we ter plaatse kunnen testen.

Welke service biedt Pattyn aan haar klanten?

Elke bestelling is een project waarbij de standaardmachines worden aangepast aan de specifieke noden van de klant. Een individuele machine kunnen we binnen de twee maanden leveren, een volledig lijn binnen de vier maanden.

Dit is een halvering van de leveringstermijn ten opzichte van vroeger en we blijven streven naar nog kortere leveringstermijnen. Ook de installatie ter plaatse gaat - dank zij onze ervaring - heel vlug. In onze productiehal wordt alles in lijn gezet zodat de opstarttijd herleid wordt tot een drietal dagen, waar vroeger soms drie weken nodig waren.

Ook na de installatie kan de klant bij ons terecht: In de garantieperiode of bij moeilijke technische problemen rukt de serviceploeg uit om herstellingen uit te voeren. Dit komt maar in 5% van de gevallen voor, ook al vanwege de lange afstand tussen ons en vele klanten. De meeste hebben een eigen technische dienst die met behulp van de handleiding - en eventueel met onze instructies via telefoon of modem - de kleine pannes zelf kunnen oplossen. Uiteraard doen we ook preventief onderhoud bij klanten met een onderhoudscontract.

Met het oog op een betere dienstverlening hebben we de laatste twee jaar vooral geïnvesteerd in opleiding van onze medewerkers, aanwerven van extra medewerkers, het informatiseren van de handleiding en wisselstukken.

Wat maakt Pattyn Packing Lines zo uniek?

Wat *case lining systems* betreft, is er maar één ander bedrijf ter wereld dat dezelfde activiteiten uitoefent, namelijk *OK Systems (USA)*. En dan nog bieden zij geen vulmachines aan in hun verpakkinglijn. In de categorie lage capaciteit is onlangs een Nederlands bedrijf gestart met gelijkaardige activiteiten.

Pattyn is het enige bedrijf dat een complete verpakkinglijn aanbiedt voor alle categorieën, inclusief de vullers. Er zijn daarentegen wel weer concurrenten die uitsluitend de vullers aanbieden.

Pattyn Packing Lines uit Brugge is het enige bedrijf ter wereld dat een complete verpakkinglijn aanbiedt

Hoe slaagt Pattyn erin om blijvend te innoveren?

We hebben twee medewerkers voltijds in dienst voor het ontwerpen van machines. Daarnaast nog eens twee personen die in ons tekenbureau de gewenste aanpassingen uitwerken aan de standaardmachines. Ook de projectleiders denken mee in de toepassing van verpakkinglijnen. Op piek- of ander moeilijke momenten doen we soms een beroep op een ingenieursbureau of gespecialiseerd interimbureau. In het verleden hebben we ook al goed samen-gewerkt met de Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende om een technisch probleem op te lossen.

Moeten West-Vlaamse bedrijven niet méér een beroep doen op de kennis van de hogescholen in de provincie?

Van deze mogelijkheid wordt inderdaad misschien nog te weinig gebruik gemaakt. We hebben echter ondervonden dat de hogescholen - ondanks hun kennis in huis en de wil om die kennis te delen - niet optimaal kunnen inspelen op vragen van bedrijven omdat ze geen kader hebben waarbinnen ze commerciële activiteiten kunnen uitoefenen. Dit in tegenstelling tot universiteiten die meer *spin-offs* hebben.

In dit verband wil ik verwijzen naar *Flanders Mechatronica*, dat ontstaan is onder impuls van drie West-Vlaamse machinebouwers, namelijk LVD, Picanol en Spicer Off-Highway. Bedoeling is om - in samenwerking met de federatie *Agoria Vlaanderen* - een 'Huis van Mechatronica' op te richten. Dit zou onder meer de mogelijkheid bieden om de aanpak van specifieke problemen die algemeen in onze sector voorkomen te centraliseren. In dit huis zullen verscheidene grote en kleine Vlaamse machinebouwers verenigd zijn, waaronder Barco, Bekaert, Gilbos, LVD, Packo, Pattyn, ... die met gelijkaardige problemen worden geconfronteerd bij het ontwerpen van machines. De Brugse burgemeester Moenaert ijvert alvast om het 'Huis van Mechatronica' een plaats te geven in Brugge.

EEN PATENT VOOR PATTYN

Een onomstootbaar bewijs dat Pattyn Packing Lines innovatie hoog in het vaandel draagt, is hun recente uitvinding: **CARTONLESS**, een wereldprimeur binnen de markt van de zogenaamde 'semi-liquids'. Het gaat om een volledig nieuwe ontwikkeling waarbij halfvloeibare producten verpakt worden in speciale zakken zonder kartonnen doos. Die kartonnen doos dient in het klassieke systeem om het product vorm en steun te geven tijdens het stollen, zodat de zakken met het gestolde product achteraf gemakkelijk gepalleteerd kan worden.

CARTONless®
PATTYN PACKING LINES

Met **Cartonless** vult Pattyn daadwerkelijk een 'gat in de markt'. Dit concept is er gekomen doordat Pattyn ingespeeld heeft op de vraag van de voedingsindustrie naar een volledig kartonvrije verpakking. Dit om te kunnen voldoen aan de strenge HACCP¹-normen waarbij kartonstof volledig geweerd moet worden uit de productieruimtes.

Het nieuwe verpakingsconcept werd volledig gerealiseerd door Pattyn: van de ontwikkeling van speciale sterke zakken, over een machine om de zakken te vullen en te sluiten tot en met een methode om ze te stapelen.

Een verpakking zonder kartonnen doos biedt tal van voordelen, zowel voor de producent als voor de eindverbruiker:

- een optimale hygiëne doordat het kartonstof wegvalt
- de inhoud is onmiddellijk zichtbaar
- een vermindering van de verpakingsstroom met 80%
- tijdsbesparend op het verhandelen
- milieuvriendelijk

De ontwikkeling van **Cartonless** duurde in totaal vijf jaar en vergde een investering van 350.000 euro. Hoe verliep dit proces en hoe kan een kmo dit dragen?

Eerst werkten we - samen met het IWT² - twee jaar aan de haalbaarheidsstudie. Bij het eigenlijke ontwerp steunde IWT eveneens de ontwikkeling van het prototype. Onze tekenaar heeft drie jaar voltijds gewerkt om elk onderdeelje van de machine op papier te zetten. Voor het op punt stellen van de machine konden we terecht bij een nabijgelegen klant voor de testfase. Het IWT heeft 35% van de investering gesubsidieerd.

Na zo'n zware investering heeft Pattyn allicht grote verwachtingen van de lancering van **Cartonless**?

De reacties zijn alvast overweldigend. Zowel vanuit de markt als van de pers krijgen we enorm veel vragen om informatie. Het nieuwe logo '**Cartonless by Pattyn**' werd al officieel geregistreerd. Ook hebben we een patent genomen op het procédé.

Uiteraard moeten we rekening houden met een aanloopperiode: Men zal deze nieuwe soort verpakking gewoon moeten worden en leren aanvaarden. We hebben het grote voordeel dat we een klantenbestand opgebouwd hebben waarvan we weten dat zij nood hebben aan deze nieuwe verpakingsmethode. De eerste twee jaar voorzien we met **Cartonless** nog wat losse projecten in verschillende sectoren. Dit zal ons toelaten verder te experimenteren met

andere producten. Vanaf het derde jaar verwachten we een verdubbeling van de omzet. De strenge HACCP¹-normen spelen hier in het voordeel van onze nieuwe ontwikkeling, maar anderzijds zullen de kartonnen dozen ook nooit helemaal van het toneel verdwijnen.

Om deze grote ambities te kunnen waarmaken zal wellicht uitbreiding noodzakelijk zijn. Is dit nog mogelijk op het industrieterrein 'Blauwe Toren' in Brugge waar Pattyn nu gevestigd is?

De bestaande infrastructuur zal de verwachte groei inderdaad niet kunnen dragen. Op dit terrein hebben we al twee keer uitgebreid en nu is de volledige oppervlakte, namelijk 10.000 m² volledig benut. Als we gaan uitbreiden zal het alleen op een andere locatie kunnen. We verwachten dan ook veel van de politieke beloften om meer bedrijventerreinen vrij te maken in West-Vlaanderen.

Het zou inderdaad spijtig zijn als de spectaculaire groei die Pattyn bereikte dankzij research en innovatie geremd zou worden door een gebrek aan bedrijventerreinen in West-Vlaanderen.

(Sabine Simoens)

1 Hazardous Analysis Critical Control Points, strenge Europese reglementering in verband met hygiëne en veiligheid in de voedingssector.
2 Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie